چھاپ غلام محمد نور محمد

جملہ حقوق بحق پبلشر محفوظ ہیں

۷۸۶

ولا تزرُ وازرۃٌ وِزرَ اُخریٰ

OFFICE OF THE J. & K. ACCADEMY OF ART CULTURE & LANGUAGES
No. 74 1206
Date
ENCLOSE
Acc 4524

کتاب لاجواب

یعنی

قصۂ انار پری

بزبانِ کشمیری

من تصنیف صمد خان ولد حبیب خان ساکن اشم
تحصیل گاندربل کشمیر

حسب فرمائش

غلام محمد نور محمد تاجرانِ کتب

مہاراج نمبر گنجبازار ـ شاخ ـ مائیسمہ بازار امیرا کدل

مالکان ـ کوہِ نور پریس سرینگر

قیمت ۱۰/

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

خدا بسوئے خطبا جہس کران — ایمان چہو بس مشت خاکس دوان
بے شک کرن پیدہ ذرہ ذرات — زمین و آسمان لوح قلم دوئہ رات
زمین و آسمان بے ستون بند کرتھ — بفضل الٰہی چہہ بانی درتھ
ربباہ کوہ استادہ نہایت کرتھ — نہایت زلعل و جواہر جرتھ
زمینس چہہ فصلات آدم دوان — ببارش پرنم خدانت کران
پیدا کرن بحر و دریا و سٹھاہ — نہایت نادہ بابت آرامگاہ
نعمت نہ رحمت سوزان اسے — شکرنت اندر کرن پزہ ناسے
مدآب پیدا کرن بر لذت — الحمد للہ چہو کیاہ رت جنت
کران رات پیدا پردس کرئی — تہاون بے آرامس کرئی
کرن روز روشن برکار و بار — کردو ناشکرتس کنوی صد ہزار
رنگا رنگ نعمت نہایت تمام — شکر جہس کران سو بہ معبود مدام

نعتِ سرورِ کائنات علیہ الصّلوٰۃ والسّلام

پرستان نس ہزاروس اکھا بادشاہ
سٹھا نامدار اوس عالی دماغ
طلسمات نک ننگلہ آسس سٹھاہ
بوٹھ آسس گنجینہ بے شمار
امیر و وزیر ہت سو اوس باحشم
لچھ بدنمس آس سپاہان جنگ
شاہزادہ سنت آس تمس نامدار
زہن ذاتہ بل یکقلم تم تمام
کران حکمرانی سو صاحب کمال
گہے اوس افروز دربار کران
ہلکے بادشاہ سازندران
دوہہ اکہ گو بادشاہس خیال
وزیرس ونن ای ہشیار کار
کرو نبنھر کنھ جایہ شاہزادہ نی
وزیران ونس ای عالیجناب

دیان تاداوس افروز شاہ
رنگا رنگ آسس نبار میوہ بلغ
زمن کن وپھان اوسنہ کانہہ زاہ
زلعل بدخشان ہزاران ہزار
کران اوس شاہی اوسنہ غم
درکارزار تم لڈان ہیدرنگ
بمثل گگل تم سٹھاہ شوبدار
علم وادب ہچھ نادن مدام
دنی کیاہ کوت اوسن جاہ وجلال
گہے سو بہ گلزار سیلس کرتھان
ہمہ شب چھو سوز وسرود کران
کرو نبنھر شاہزادنی ما حال
ونم مشورا ہتھ رٹم دل قرار
کس ذ ہانڈہ ویران آبادنی
ذہ کر مشورہ ہیون منظور شاب

تخت وتاج سڀ ڇڏي ته عالي ۾ جهڪ
شهزاده سنت لڳي ڏس هس ۾ جهڪ
هي خط پهتو ته شاه کوره ڏسي نڪي
ڪري حال اظهار طوطس ڪيوءِ
ٿي آئي ته طوطس ڀونائي ته ٿيون
لکهي خط وزيرن ڏانهن ڪريون
جواب نامه سوز ڪل ته طوطس لکي
ڪري خط رواني ته طوطس لکي

هي خط نيزه ڏنس پاڻ هس نشي
جواب نامه واپس ته پيرس ڏيئي
شاه محمود ڏنه ته طوطس ڏنه
مرابت ڏسي تا پارس ڏنه
ڏيئي طوطس لکي مرابت ته ڏنه
وڏي هونه سان ڪيئي نهائت ته روڙ

ششم شاهزادي ڏنهن نه جواب

ستم شاهزاده اوس ڏو گرسٺا
ٿس لمنز سو ڪونس نه تدبير ڪار
خورد شاهزادس عالي دماغس
وزيرس اڪرن ڪه ڀکا اي نيڪنام
ست کوره آس لس شاهس لنشي
وزيرس ڏيئين محله خان گذشته شب
لکهو خط ڏمونس طوطس لهني
وزير گو بجلدي سو طوطه انن
ڪرن طوطه پيش شاه محمود سي
ڏيس شاه محمودن اي نيڪنام
يه لوزت وزيرن تنزل قلم
لکهن نت اندر اي شه نامدار
سنن شاهزادن ڇهو ٻنهر ڪرون
سنن شاهزادن ده ٻنهر اسي

ستم شاهزادن ڏلونسن جواب

عقلمند نه هاهوش زوردو رسٺا
ورد اوس رنگارنگ تمسن بشمار
ڏيان شاه محمود ناداوين ٿس
اڪسي جا يه ٻنهر ڪرو اس تمام
ڪرو ٻنهر ساري اس تمسدي
انن طوطه جل جل مه ڪر اضطراب
سوي زهانڊ شاه ڪوره مول ڀرينت ويني
جواب ٻيه ٿس پادشاهس ڏنن
ٿس لاله رنجس نه نامدار سي
خطس لکه عبارت ته جل جل تمام
خطس نتز عبارت لڇهن ٻڪقلم
ڏراي بازار اسير ڇهو سوداڪار
سمته ساري شاه ڏيانا ڪرون
ڏلک گلشن نازوقوله هي اسي

مرابت شاهزاده لکه لکه لوڏ ڀني سان
ڏسڪ ڇهڙي پي ڪون ان اميرن ڪان
ڇهري ٻه ڀي ڇهه ڪاهار ڏال
اسي جا يه ڇهوي ڀنت لوڙ وري ڪو نهال
ڏو ونت ڇهوي بازار لس اندي
امل ونهه ڇهوي بازار لس تنري
[illegible]
[illegible]
[illegible]

اَندٕ مِہ وٕنِہ گرٕ ہرِہ چھی بے ستم	نزدیک دٔنہا چھی پور بنہ غم

داستانِ دیگر

ڈٔرو کرٕ طوطن روانہ سپُون	از شاہ محمود رخصت سپُون
ڈرانی سو گو مثلِ بادِ صبا	نتھی گو کرس وادہ فی مرحبا
چند روز وُٹ بارزالس نِشے	زٕہ دنہ آسہ ہین بارزالس نِشے
روزِ تھ چھو نتہ آیہ گرائے گران	سو زٕد سرو دانہ بوزِن گرہان
بوزِت سوز طوطہ بیھوِتھ سپُن	روانہ سو بارزالہ منزی سپُن
بارزالہ نِشہ طوطہ یا منفی دراو	عجائب برونٹھ باغاہس نظر آو
ہوائی وُڈِنت باغس اندر سو ژاو	کرُن تھراو ناگس نِشے ہیرِ نتہ او
دلفریب چشماہ نہ نامنت وُچھن	ہی ہاہی کرُن کیا نیار اسپُن
ٹسس ہیٹھ بوناگس نزدن کل دراز	بیوٹھ طوطہ نت ہیٹھ کران نخرہ ناز
وُچُن ہیٹ ہیٹھ کرہ ہا آرام بو	کرِنت آرام فیرہ ہا سو بسو
نظر پیہ نامنت نس شیہاہ سی	دُچھہ نے لگ باشرا طوطہ سی
زہرہ دار شہ نزاون طوطس کنوی	دس ہرٕ نتھر بیو سُو گو نتھ نِوی

گیتن ژن دهن رود سو باغس اندر
دها اک ننباو تم بڈا آکھ چهن
نرودی پکان آو سو طوطس نشے
طوطن سلام کرتمس باادب
بڈن دپنس طوطو بنن حال ون
طوطن دنس تورہ فیرت جواب
کرس غوار بوناگہ شہماونی
اللہ ژہ کنہ قسمہ میون چارہ کر
انصاف بہ بوزت بڈس گو سٹھاہ
ڈولنس ہیے آکھ گو تازہ تر
حضرتے خضر نس بڈس اوس ناو
طوطس نشے بوڑہ غائب سپن
وڈو کرتھ طوطن تہ واناکڈون
بہر سو کلس طوطن نظرا کرن
دون ہارہ ہاری گژہن کنٹھ بہی

رود زون شب سو فیران اتھ تنت اندر
سٹھاہ اوس پرنور سولاران دچهن
کرِت رود سو ٹہراو طوطس نشے
رود دنس سو بروٹھ کنے باادب
گمت کیازہ چهک خوار حال ژہ ون
ژہ بوز حال میون ای عالیجناب
کرس مارہ بوتم ستمگاری
چهس پرمت عالی جنابو نبھر
کرن نس نرودی ژہ رنج لگاہ
طوطس دوبارہ گی پیدہ پر
بس طوطس ثانی مددگار ننباو
طوطس تہ رنجیدہ دل خوش سپن
کلس پیٹھ بہت آرام کرون
بہت تنت کلس پیٹھ تم بیرو چهن
بہت چهک ژہ ول آرامس ہیی

پیس ہارہ طوطو دنی حال ژی
گرٹ درامژ گجھ سٹھا کمال ژی
چهس سوزتھ پادشاہ من منز
کمنت خط دتم نامدارن منز
دپن مہ بڑ خطاہ تس تن دسن نش
شاہزادہ ست اوس بس کیدر نش
شاہزادہ ست بالغ چهس سٹھا
شہزادہ منز تہندی سٹھا
قلمہ چهس ووس منز تہندی سٹھا
نبھر کرن پہس زمین حال بوز
درامژ نوی بوز چهس وارہ بوز
پہن حال طوطہ تہ وتھو منز
سیدہ ہم معلوم ژہ او سکھ کتھ
فیرت جواب ژہ طوطن بونس
پہن پادشاہس سوزمت چهوس

کلمن خط وزیرن منزہ نالی نیون
زبانی مہ سودری اون پن
نیکھ حال نیتھ نس سوالہ نشے
پین مے بہ خطاہ تہ نی بس
نشہزادہ ست سرہ سندن
نشنا بزان چھی ناکرن
سارہ ونی نشانہ پادشاہن آکرن
سمنتھ سارہ ونی فکنہ بیم بہ سٹھاہ
رو دبی فکنہ ژھکناہ ژہ ترہ
سپن ہیمہ ژہ منصودہ حاصل نباہ
یس ہارہ بیار مہ سٹھا الوول چھون
تنبوری ہمہ سیند ولہ چهوی پاس سپن
کتھن بس ژہ بہ سند ژہ لوہ چهوی میون بیار
یس سپن ژہ پہ میہنا وی سبت حال
یس ہارہ ئی بعد اس نیر نیر سٹھاہ

ہارے دِپُس طوطہ میونو زہ بوز
بنتھ زنتھ نیون طوطہ سالس بڑو
ہارے نیو طوطہ سیٹ محلہ خان
ہیر گیہ اژِن محلہ خان تیز نز
پادشاہ بایے ونُن حال بوز
فی الحال آیہو مشغول آرامہ سی
پادشاہ بابہ دائے بُن جل نز
بامہ پیٹھ وسہ طوطہ طوطن نشے
فُل ہیت سہ دای درایہ طوطن کنوی
دِیت طوطن از بام فُل زو دکھیو
تماشا وُچھانی طوطن سو رود
کرُس آلو دائے طہ طوزہ بوز
وُنہس کر سوا ز بام رود باماغ
خبر ہیت گیہ دای زو محلہ خان
از بام دِتھ طوطن کھیو فُل ترُود

پچھی سال میونوی زاری زہ بوز
وُڈرِ نتھ گی ہوائی سٹھا تم ہڑو
بیوٹھہ طوطہ پیٹھ بامس آرامہ سان
وُنُن شاہزادن حال سر بسر
خریدار انُم سیٹ پانس زہ بوز
بہتِ محلہ خانس آیہو بیٹھ بامہ سی
فُل زاوِ طوطن جل جل زہ نیر
کھیہِ فُل انون اس سو بانس نشے
تراہت فُل تمِن پانہ بوزُلب کنوی
کہتِ فُل بر بام دالِس سو گو
پنھر رود نہ ہرگز بر بام سو رود
بُن وسنہ از بام میونوی زہ بوز
وُچھانی سو رود دایہ کُن باوماغ
چُھنہ طوطہ از بام ہرگز وسان
کہتِ گو سو بر بام دِپس نرُود

وزیرس خط وزیرن روانہ نِیون
شاہس نِشے طوطه سیتھ پانہ نِیون
وزیر و دُرت پامت شاہس نِشے
گوڈن خط کرُن پیش حال تس نِشے
وِنُن طوطه سُند حال تس تِتھ شتاب
جواب نامه مت آیہ موی ای جناب
رٹن خط شاہن مُرِتھ پرن
تاریخ شادی لکھت تِتھ وِچھن
پرِنھ خوش خبر بادشاه خوش سپن
کرُن شکر مقصود مه حاصل سپن
حکم کرُن سازندرن کِنُن برُود
دنگا زنگ کرو مست سیوزو برُود
سازندر یه بوزنھ گی خوش ستھاه
سمنھ سارِه دی سوز لوگ ستھاه

پادشاه بایے شاہس دِلُون
رٹ خط شاہن سو مُرنھ پران
درباس پتہ لس اندر طوطه نِوون
وِپُن تس وزیرو قلم تُل ژه تیز
جواب نامه شوبدار باتھی لکھس
سرکار خیر دوه ژه مقرر کرُس
یه بوزنھ وزیرن قلم تُل شتاب
وزیرن جواب نامه لکھ شوبدار
رٹن خط طوطن سونا لی زینون
وُڈرو طوطن کر تیز مثل ہوا
چند روز پتھ طوطو وُت اتھ حال
جواب نامه ناکہ رٹن تس دِتن
جواب نامه شاہزادن سُرِتھ وِچھن
وزیرس وِپُن مت خبر طوطه آو
وزیرس دیُن خط شاہس نِشے

رٹھ طوطه سُند خط ژه مُرنھ وِچھن
پرنھ خط فکرے خدا تم کرون
وزیرس تِتنے حال سوروی وِلون
جواب نامه طوطس کنوی لکھ ژه تیز
اتھه اندر تاریخ شادی لکھس
لکھتھ خط بروی حواله کرُس
طوطس کنوی تم لکھن بن جواب
طوطس وِپُن رٹ ژه ای نامدار
شاہس وزیرس رخصت نِیون
بارزاله اندی سوگوزن ہوا
وَنُن شاه محموده سی پور حال
پتِن حال زِنتا پانس وَنُن
پرِت خط ستھاه خوش دل تس سپن
مقصود دلک اسه حاصل بنیاد
ہرت طوطه گژه زو ژه شاہس نِشے

وزه نے لگ ڈول نته نقاره ہم
سُرنے نے شمار باجہ ہم

شاہانِ دیکم

وزیرن تِ شاہس وِپن ای جناب
شادی کا ہنر تیاری کرو شتاب
شاہن وزیرس وِپُن بانی چھ جان
ستھاه جل کرو وکنه کاری کرن بیان
وزیرو وِنتھ نا زبر جل اطلاس آن
زنانه مستھ ووٹن بدی ژه اوشال سون
پِتھن دُن بدی اِ زان بے چسار
پکین سامانه آن سرِ ژه نامہ سبار
رنگا رنگ برو ژه کرہ نامہ بار

وزیرس بہ بوزنہ فکر لچ سٹھاہ	نیار کرن سامانِ شاہی سٹھاہ
گرہ ناوِن زانپانہ ست تیز زر	سجاوِن سٹھاہ نم کرن غرقِ زر
سُوہ نوون ہر قسمہ پوشاک زود	کرہ نوون انس نہ وہس سرود
سامانس پٹ خرچن گنج بیشمار	کرت رت رت سامانہ جل جل نثار
سُفر ری وہس پٹ ضیافت تمام	رنگا رنگ رنگِ سالہ آنہ خاص و عام
سِمِتھ سارہ وی شادیانا کرو کھ	مبارک سٹھاہ پادشاہس کرو کھ
کھنت نم ضیافت مکلبای نیچھوی	لاگہ نوو کھ جشنانہ ثانی نیچھوی
کرہ نو وکھ زول ہر طرف ورہ پور	آتشبازہ والونہ ٹل وارہ فنور
ونہ ون نہ لوگ پرپو باحشم و جاہ	بیون گرم بازار شاہی سٹھاہ
انہہ کہر ہنکھ جھلن شاہزادو نی	جھلکھ شن مون نکھنہ محمودہ نی
آس بارون ہس بہ کیا جھک کران	بس ماجہ غمگیر جھک زہ کران
ونن نورہ یارن بہ مانو نہ زاہ	زارہ یارہ بدوی کردے سٹھاہ
ہژکھ تا مت مینز لاگن شاہزادہ نی	جواب کرنکھ انہہ منز نہ محمودہ نی
آس بار کر ہس زاری سٹھاہ	ولیکن نمن کن کرن نہ نگاہ
ہنکھ بیرن شاہزادہ ساری شتاب	کرو کھ شاہ محمودن انہہ نے جواب

٩

زهين کرڻهه ڀيرن سرابسر تمام
شاھين وٽيس کياڙه بنداس کرڻهه
ڪوئي ڪيا اسم ٿي ڪي ٻڌي بند کرڻهه
مرگاه گرڻھي بال ۽ دولت ٽه ننگ
ٿيھاري وٽي بي ٿيھار بي رنگ
ديس شاهان کرڻهه ٿه مال
گرڻهه مه دولت ڪرو عدو حال

بره ڌوي سه ڪهه لشڪر ٻروڻهه و
وسٽي دولت رو ڏکهه ڪرڻ بند تمام
حشمته نمره نامت ۽ ٿيهار دوراو
ڪرنيت پشماٿه نامت پنهنجي ٿهمڪ
ڪرنيت پشماٿه نامت پنهنجي ٿهمڪ
سين ٿيون ٿي سٺاباڻ ٿي ٿهمڪ
بره ڌوي ڇهه باغ نمره ڏان ڏوا

ڏوڙ ٽ ڇهو ٿنن واره بوزي ٻه حال
ڏ تم ڏ ٿهه ڇهه بارزاله ٿنر بازوال
ٿنخه باغس نمنر پوش ڇهه فلمت سٺهاه
تمي نمنر ڇهه بارزالچ ڏ ٿهه ٿنفري
ڏ تي بيدت ڇهو ڇشماٿه باغس اندر
گرڻهه هو ٿنڀنهه تمه ڏ ته نه ابونه زاه
ٻه بوزت شاھن ڏزيرڏ پون
وزيرن ٻه بوزت فوج ڏ ڪشون
فنه ڇهرازه هنٽ دوانامت سو شاه
روانه پين تم سٺياه ٿنيز ٿنر
ڏيٽ بارزاس لئي تم ٿنيڀوي
بي هوش پين يڪقلم تم تمام
بي هوش گرهٽ تم سٺا ٻنزداي
هي هاي ڪرڻ ڪهه زاله لڳ ڇالوڙ
ڏيڪ خبر لئشتاه لئس ڪهاه ڇهه ٿنوب

اکهه ڏ ٿهه ڇهه بادزاله اندبي زوال
نفيس بروٿٺهه باغا ڇهو ٿنهه پرڪمال
بينظير سو گلزار ڇهو عالي سٺهاه
ڏ ماڻن ڇهس بوتو ٽي سٺا سرسري
مه ڏ ڇهمت ڇهو ٿيهار ٻڌ ٿنت اندر
تمي جاه ٻه ڇهو خوف نمند سٺهاه
گرڻه زڏ ٻبار فوج زه انون
بره ڏي شاهس لئشي تم انون
امير و وزير لشڪر اهنٽ سٺهاه
ڪران شا ڏبانڪ سٺهاه ٿنو ڏ ٿنر
سو زو سرو دا سٺهاه گو ڪهه ٿنهوي
گي روانه بارزاله ٿنر تم تمام
دانت باغس ٿنر تم تمام هو ٿيراي
ٿهر رو زنه ژامت ڇهه باغس اندر
گمنت زالس اندر ڇهه ٻنداس خوب

10

۽ انسان اکهاو نه ڇهو ٿيڙه ڪي
ڪرڻ ٿنو خلاف وعده اڻهه ڇهو
ٿهڙوڏي زه ڏکهه وعده ڪرڻ ڇهو
ٿيهر پين ٿيس ٿي ڏ اڻهه ڇهو ڇوڀ
شاهين وٽيس اتو ڇهو ٿنهه لئشڪاب

انسان اڪهه ڏي ڪيا ٿيعوه ڪي
ٿيهار ٿنهه سڻ ڇهمن گرئيعت حشمت ٿنعي
ٿنهه ٿنه زه ڀرازه هنٽ پين زنان ٿنهه ٿنري
ٿنهه ٿنه ٿنهم پين سر ڪهه شاهس باغ ٽنهه ٿنهه ٿنهه
ڪرڻ بارو ٿنهم ٿنهم بيراه ڏوي لئا ڪرڻه تمام
ٿنهم ٻه ٽي اين بيت ڏ ئي ٿنهه ٿنهم

سا زندر ئې نېژې آئ تمام زونزود
ورزه نه لگ ډول نه نقاره هما
کړنه که ښادیانا سټهاه اوره پور
مهرازه همت ېنوکه ښاه تیز تر
کمخاب وزباف ما طلاس کباه
بهنا دِکه صفین تیز سټها شو بدار
کهیا دِکه ضیا فرتمام نِم نېنوی
نِکه هن هندوفن آ و نلا ښاکروکه
قاضیو نِکاح لکهیزه جل جل تمام
قاضی قلم کاغذ تُل تیز تر
نِکاح سِتم لکهنا دُن باهمت نیوکه
شاهس د پوکها ی عالیجناب
شاهن د پوکه توره آمنو شو بُور
نسنده بدله نِشانا پهجه پوړه سرسری
شاهس د پوکه توره ای نامدار

رنگارنگ کروکه مسند سوزوسُزُو
بئې سرنېبې بې شمار رباجه ما
آتشبازِه دالونه تُل داره شور
تمام لشکرې سان عمارر
عمارتزا اندرا وس دتهرنِهِ سټهاه
ضیا فرزرنگارنگ انکه بېشمار
لاگه نو وکه خشبانه ښاهی نِتهوی
قاضِس کُن بجلدی حکما دنوکه
فارغ گزنیو نکره نیش اس تمام
لکهنت شه نِکاح نِم کړن مختصر
ښاهزاده اکه غیر حاضر دنیوکه
ښاهزاده اکهپهی کتنې دِن شتاب
کرباس ښن کِن سټها زار زور
زانپانه رومال نه انگشتری
کُرتُت کم پهوبیت و قفیش نامت به کار

سعد صاحب کمال کیا ...
غزل خوانیدل د نالجان پری
په فراق د شاه محمود
=

شهزاده نامدار وه ما و لو

بیو وعده زه کړه پر رنجگاری نه سینت
دپین شاهس پیدوی کبا زه وعده بم سنت
کران کړیکه شاهس سٹھاه نو نه سان
چشمه منزه شهمار نه کهنت تو سان
های های کړه کبا بیناوه بے
آی پیو ته وانهه چشمس شو
بجے ماہوش سین زرای باغس اندر
روانه سین نم سٹھاه بیز نر

پیش پلاره وان دم زه انسان نه وو
ده بزرگان مست سوز و سرود
اکس کیهه شاهس دو زنه جواب
دپین رنگ کے پیو ساری شتاب
شاهمارن نعون وعده کریم خلاف
سٹھاه بیز دو دریاوه لهس نه تپو سوزاف

روہی ہاو جانانہ نزاو زہ ملالو	پہوی ہیون سوالو بوز نم زہ گراو
نن رہ ہنتہ للہ گزہ بیدارو	مہرازہ نامدارو ہاو لو
بلبلہ میانے بوز نم زہ نالو	بند عشقہ زالو کر نہس سٹھاہ
کرتہم نازنین ننتہ یارہ یارو	مہرازہ نامدارو ہاو لو
صمد خان نہ پراران بدرگاہ عالی	پہوی حال حالی بوز نس سوال
سائل جھو دورہ چانے فرارو	مہرازہ نامدارو ہاو لو

باقی قصہ

فلنتہ گاش مہرازہ سکہرا و تمو	نن شور سٹھا شاونگ تمو
نتہ مہرنہ بجکہ زانپانن اندر	لوگ ونہ ولن پریو بلکہ شور و شر
ڈنگ بیت نمن مال و دولت سٹھا	کرگ غرق زر شاہزادہ سٹھا
ونرک لشکر بیت نمن بیشمار	شہس ویکھ بیز الشہے نامدار
بہ لشکر عدو گار زہ جہی فکر نراو	روانہ بجلدی سین شل داو
بہ ونتہ تمو رخصت کراو درہ پور	دنی کبا دم و ام وتہ کبا زہ پیو
مہرنہ مہرازہ ہنتے شاہ نہ دراو	ومع لشکرے سان سو در جوش آو

۱۲

سکرن وس کین حل حل بی سٹھاہ ماره کی
شاہ فاشمن ساری آداوی
دنن شاف شمن سعد چمس اندر
نتھ شاف شمن لشکس یان نو
شاہس سکرن اران ہرن مہر
شاف شاف سنرہ کوہ ی
منن نمن ثیاه محمود ی
عین نمن ثیاه محمود وصی الیہ
سکرن اسپ آجنن سکرنہ بیس ساید
پنجصا آگہ ونیہ سکاوہ بیز سعد
سکادن بیز بایان سٹھا ابن بیز سکین
سکادہ نیدو نہ سکرن ابن سلیمان
سعد جعفر نمس بید ابن بیز سکین
نمی ساتہ ماہے ودن

به بوزنن گو محمود نیزاری شکاه
وپن بر ڇهو ابکوه هاس سٺکاه
بوزنے ڇهے پیہے تمام بر ڇهکاپ
وپن شاه محمودس کرهی کباب
ڇهیں نانایس نتس بند ڇهنه ڇکنه سرین
بزاده هی نبی ڇهنه ڇکنه سرین

دپن ماجه آسه بابه بیون بن گموٹ
کرمت آسن آواره شاهماوني
گڙهي وڃهنه موچي نهند حال بو
به ونن ٺم ورد کر سٺها غیب گي
وڇهون بابه هنن لشکر ضایع گموٹ
کرن کر بکهه شاهمارس ٺم زوره سان
دجي پان وين بو غم موزه بر
به بوزنه سو شهمار گو نوش سٺهاه
نکن شاف تمام لشکرے هنن تو شاه
نامنن شاه محمود ڇهه لشکرے
هوشیه آو سو پادشاه محمود ڇهون
دپس شاه محمودن ڇهه خال میون
نامداره جهرن هین ها دمے
شاهن دپس توره ڇهنو سوپور
ته سواسه شهزاد سور کهنه پور

تمام لشکرے سان ٹو آسم موٹ
کرمت آسن ٹم خوار بے عاره نی
رنگهه ٹم رنهه ساری از زوال بو
ناگس نش بزودی وانن پو یو
سر راه سٺها لاچاره گموٹ
ٹلم شاف بالس هنن فوجه سان
رهاکر تنکهه جهرازه هنن ناجور
چشمه منزه کهنن ٹوه سان ٹو سٺهاه
تمام هوشیه آئی گی رهاهن تے شاه
خبر دڙکه شاهسن ڇهو محمود نیے
بزودی ملاقات ٹمس سینت کرون
کهیم بابه شهمار ڇهم پراره وڃون
وڃهه هن بزود کهبه شهمارے
شاهزاده هادی کبا ڇهونه بور
ونی کبا نشانن کرهی نه غور

١٣

محمودس ای بدبکان
وپن شاه محمودس شاهزاده هی آکه
ڇهیں سان بدبیں
ڇهنه سان انا ایری نانوبین

دمان ار بوزنن به شهمار دی
ایس وڈه بزودنن منزه شاهزاده
کرن زوره کرکهه شاهمارس
فوج هنن بوکره کن روانه بیون

درامت بہ ہیس انار پری زہ ماطے
عشق مرکرمت بہ جہنم بہ عذاب
دنس شاہ محمود ن فرنت جواب
گرگ کمک کن نول کیا بہ زہ تمک کلی اغلی تون
پس نم بڑن ای جوانا زہ ون
بڑس ناداوس حضرت خضر علیہ السلام
کرن تس بڑس کلہ وانت سلام

دل وجان بہ ہیس درامت نس نیرے
بہ لوزنت بڑن نس ودن لیدز مبون
بت فرجوانو بزی لید زہ مبون
زدلک مرگا د ضر دسما مہ منع
بی کتہ انار پری زرے اوخ
زہ ہانڈہ ہین کہ سہ بری ای پیدان
عذاب ہا جمک زہ بیہودہ پالس کران

کرن زو ورِدک زہ خنجر نبار
زہ ٹکرہ کرنھ دراس لجہ کِن بیئے
لگس دپھنہ شہمارسٹھا خشمہ سان
خلل گو نہ اکس والس شاہزدہ سی
دنن گرزہ بدبختہ حسمس نبزور
دنن پالنس کرشاہمارن بزور
گرنہنت بونے حال نس سٹھا گوشار
محمود س بہ لوزنت خشم گوسٹھاہ
بغلہ کٹ رمال نامت شاہزدہ نی
فرس گنڈ رملے لگس پورشاف

دو طرف ٹرِنت نس کرن پاوپار
نزو وآو شاہماس برونھکن بیئے
لوبن تنہ زہر دارنمس قہرہ سان
کرن قہرہ سان کربکھ شہمارہ سی
آدہ کرزہ ہنگامہ سبنی بزور
زہ حصہ گی نمس پونتی اورہ بور
دبن شاہزادس کری پارہ پار
کرن قہرہ سان کنومی اک نگاہ
دبن نت برکوہِ قاف نن پرژی
لوبن فرنت گنڈ سو برکوہ قاف

داستانِ دیگر

روانہ سو شاہزدہ گونیز نر
دراو زہا ندونہ معشوقہ سی رانت دوہ
گزہرنت عاجز سرراہ نزودن ڈلن

کنڈن منز چند روز تل نم سفر
رِدان نالہ نہ زہالہ اوس سو بسو
بڑاہ اکھ نہ دورے بوانی دپھن

پہ نس شاہ محمود ن فرنت جواب
سوال لوبنہ زہ میون ای عالی جناب
پہلہ ڈرن انار پری نادہ بعد
پہم بزنے انکھ ایان پلے انصاف سٹھاہ

مہ بیں انارہ لوبزنت اِنزنگ اکاہ
سرکارن شاہزادہ بیں دلو برتپ تبھاو
دبن شاہزادس بیں ولگینہ او اوس پرتس
وبن ہا بہ منز ہیں انزدن ابکہاپں ہیرہ نعہ
پپڑ پہ بکہ سکہ شہ ماہ حال پابتس ہیہ
دبن شاہزدس ہیبی نمنے زینس انرک نیں
بی کتجہ نس پرتس ای پیہ بیوی

یہی بنِھ میدان کشادہ سٹھاہ
فِنس منز لبر چھی سہ سنبران ژہ بوز
دیون سہ چھی ناو نس کرزِہ ماس
دِنی نس پری ہن پنہ ژے تمام
جوانو پراری ژہ نامت یتی
بوزِت ہدایت سو شاہزادہ دراو
دِلھ ہیرہ ہیر سے سٹھاہ تیز تر
ننت اندر زنانا چھِن تم سیاہ
دُونت نس نیشے زِھکر نس سلام
زنانے وُچھِنت شاہزادہ اُسُن
دِلیس شاہزادن ژہ کیا سے سُوتھ
زنانے دلیس ای جوانو ژہ بوز
وُدن آم وُچھِنت چون حسن و کمال
محمودن یہ بوزِنت وَرِد کر سٹھاہ
تِلنھ وڈھ ڈِرَن ننت اندر تم ژرود

دُچھِم ہن ننت اندر اک زنانا سیاہ
کرزہ نس سلام بادب وارہ بوز
کری نو سہ آزار بنی وارہ پاس
کری حال حالی تُسند ژے تمام
بناُمت ژہ انہ ہن انارا پری
بِرودی ننت چاھس اندر سو ژاد
وانِت پو سُو ننت میدانس اندر
سنبراوان بنہ تم وُچھِن سہی سٹھاہ
دِپُن نس ماسی چھِس چون غلام
آسِنت گبہ غمگیر سہ عانی ندون
ہم و تِنم آسِنت کیا زِہ سنتی ددوتھ
اُسُن آم تیاپام زِنت شکارا ژہ بوز
مہربان ژہ وُچھِمی سٹھا ذوالجلال
کرُن نار وِردک نیاز جل سٹھاہ
زنانے دِپُن ہم نبر نتھ دُن تسہ ژرود

۱۵

ویران سکہ مبد الئس اندر سو بو
وُلہ شاہ محمود ستھاہ دور گو
گرد زان ونہ دون بیہ کہت آسمان
ہنہ تہ رودون تن شاہزادس کن زورہ حال
نظر کرن تیمن شاہزادہ سی
اکھ دیو اوسو تہ نامت سی
یوزنس خط بند بود ماسرای
کڈتھہ خط پنن دیوہ نی چھو گرم

سکے منز کھن نام محمود سیتھاہ
عذاب گرس نس انز تحمر بنیاو

غزل خواندن شاہ محمود بر فراق انار پری

16

گوش ہاو تہاو ششماہ مو کلن نتہ یوی	شاندہ کن بزودی زہ گرہ زکھ یوی
گرتھہ فی تمی ساتہ نزوی ہشیار	تُھنی باغس سپدی بُنل بیشمار
گرتھہ شاندہ کن خط نمن دِبرہ نوو	پننہ حال نمن دیترہ سو رووی بزود
دنت بہ زنانے لکھن خط شتاب	حوالہ کرن شاہزادس شتاب
رٹن خط سو شاہزادہ دراتنہ ژنر	چند روز بیت دونہ سو باغس اندر
منگتھ دیتھہ دیوتا نہ نم تتھہ اندر	کرتھہ رود سو ٹھہرا او تتھ اندر
کرن شش زنن پوشن باغس ستھاہ	ادا گرہت ششماہ بنل گو ستھاہ
شہزادن زون دیوہ بیدار گی	سندرہ ہند شتہ رتہ تمن بیاق گی
تجن دور بجلدی لاران سو گو	دیون نشیے نامت وانت سو بو
وچھن نامت اکھ دیو کاڑ تم کڈان	زہ چاہ نہ چھن نس کھورہ نی ژلی گہان
نزن کڈ بیے واتش تم دیوہ نی	ویرانی ہمی کر ستھاہ باغہ سی
دلہ دون الغرض بیت باغ ہر طرف	ویران کرن پوش ہت ہر طرف
نہ تھود ون کلن ہن نہ شاخا لگنے	نہ تھود ون شاہزادس گلزار گنے
دتھن تھہ ہنہ ہنہ رود دیوے گران	سندرے آیہن تم چھہ نزوی تھہان
شاندہ کن گوکھ شاہ محمود نہ نام	کرن دیوہ نی باادب تم سلام

وسنے کرت جایہ بدو اکھ ژندہ پیہان
اودی ہم ے آرام جان
منتہ ہمیں ژیاں لہ دلپان
صحرا اودی ہم ے آرام جان
اودی ہم پیالہ مالا مال
بری عشقن پیالہ میون لول
عشقن دایم بجی اتھ بنہ طوفان
چینہ ژندہ زہ عشقن جان
اوداد کرن ے آرام جان
ژہ تاج منز دراس عشقن غم نیاہ
اودی ہم ے آرام جان
ژہ دنن نہ دلبر جانئے سرہ تمن پانی
سدی پی لہ مرسی بیہ بزہ جان
ہمنہ دن ہن بے سیم یاہ بیم خارہ

روی ہاوسے چھس نالہ زبان	راہو زنہم مے آرام جان
صمد خان زتہ ہرغم کران نالہ زار	روی ہاوہ نامے ساتھا یار
سائل جانانہ چھوی نالایان	راو زنہم مے آرام جان

باقی قصہ

سنبول نم شاہزادن پکہ نوی نئون
چند روز پکنہ سوسٹھا نیز دراو
خط ہنت بیسے گو سو ولوں نشے
ادبہ سان کرن دیوہ تی نم سلام
دون اک بیس دویش نامنت دون
کہمون اس برنھہ زلہ نندے خمار
بہ بوزنھہ درد گر شاہزادہ نی
دچن دیوان کہینوم برنھہ بنت اندر
بہ حال وچھنا نصاف گو بونی
نارہ منزہ محمود جل جل گڈ وکھ

باغس کنوی سو روانہ سپئون
ننھ باغس اندر سو دوبارہ زاو
گرہنت روہ سوالبستا و بون نشے
کرہ زہ لگو تمن سبت بہ سو کلام
زنکار ابنیا و ناہ زتھی انون
اتھن منزاسے لگ عجائب زنکار
کرن نارو دوگ نیار ولولی
تنجن وتھ بزور لابن نارس اندر
رنکھ تھف بزوزنس شاہزادہ ی
اتھس منزنس کاغذ نامنت بیھ کھ

17

نٕوی بێت اندٕرٕ سرزٕٹت چھی تمام
اگرچھ بیٚ چھوی لکار رجان تٕل ترزٕ
انارا پری زیبه نه رابای تمام
ہمیشہ مرنگ حال اَتھ کالہٕ شی کی
زنانے دیُٔس ہمیشہ حال بیتی
ولیکن ژٕٹت سرگینت زعان
شاہنزہ چاہسن چھن گیھ پوان
دِپھن بالا پانس نیٚخ تم سٹھاہ
دِپھن تن اندر شاہزادہ سٹھاہ

بے تمیز شاہزادہ چھوی کیاژہ ناو
محمودن پنُٕس گوش تہاوت ژہ رود
بوزٕ حال ہیوٚن چھُس بہ گوٚنت خراب
انارا پری ہن بو عاشق پھیٚتہ سے
زنانے دِیُٔس جل دہان بن ژہ کر
شاہزادہ موکر کلامے غراب
مبانہ ماجہ چھی سی آرام جان
نس پرٕ بہ نِشِن روزٕ شب گرٕہان
کھوٚن چھن بنان چھُس تنتے بےشمار
بُتھ کلامہ شاہزادہ بند زوٚد کر
بہ ونت ورت آبہ از خانہ زٕ دو
پھیا اکھ ناوی پُرخوف پیھو کیاہ
بہ ونت سو محمود نیوٚن بت بت
محمودس دِیُٔن کر نظر سو بہ چاہ
محمودن نظر کر چاہس گنوی

بہ لِشے ہیٚن حال بروٚدی ژہ باو
چھُم شاہ محمود ناو وارہ بوز
عشقن مہ کرٕمت سٹھا چھُم عذاب
زمن زینت نٕوی بو آمت چھوٚے
بوزِی ہرگاہ موج ہن زالی جگر
موج ہن کری نارہ سی پیٚٹھ کباب
چھُک کیاژہ بیہودہ گفتار گران
گرٕ ہیٚت نس لِشے سوزٕ نائی گران
عُمر چھُس گمژ چھی گرانی بہ کار
ژٕٹت ترٕاوی چاہس اللہ پانہ سر
دیُٔن شاہزادس مہ بیت پیٚٹھنہ دو
سنر چھُس سٹھاہ چھوی نہایت باہ
پکان گی چاہس لِشے تام بیت
ژٕٹت سرچھ شاہزادہ آنٕ مزٕ سٹھاہ
دِپھن تنگ تاریک بےحد سنوی

زٕنہ شی محمود تس ... پانہ سر
ژٹن سرزمی یت چاهس اندر
ژٹن زوک شاہزادہ چاراژہ کر
پتھ بوز نہ دیُٔس شاہزادن پھیرٕ اب
چھُس کرُٕن عشقن سٹھا پرٕ شراب

سرنٕبھ بارٕ کینہ بروسے پیاس
پانہ ناتھ محمودن بہ پیاس
پتھ ہیم ستار قفل کھسے ...
دِپ ہیم ہیت ... زنٕ دِی
... پتھ ... معشوق پاس

نٕوی پچ پس تمام ... کعندار ...
خیال ... آی ... نبراون ...
زنانے بیٚش ... حال چھن زیٚتھ ... نہ ...
خط ... ژٕٹت ... نامہ ... اعمال ... ٹنگ ...
سرکھ ... زنانے ... چھن ... منیب

چهی نو نیئے ماس بوزمے لَشئے
چهسی ماسہ نُر ہنہ ای نیکنام
بنامت بیی ماس نامت ژہ ترر
شاهزادہ نامت می لَش ژہ لوز
بیلے یکھ ژہ زینت انار پری
دی مال دوولت ژہ نگتم دمی
منگزسنہ هرگز ژہ دولت تہ مال
اگر اسکو کہیں گے دولت ہی دے
دوبارہ ڈھونڈوگے اسکو کہاں
نہن هرگز زینت انار پری
وُڑهہ پرنگ ژہ منگزس سعٰی کرہ پران
وُڑهہ پرنگ پنس بو پیی پکار
هدایت دتن شاهزادس تمام
کنہ فل نلن زِ و نهوون منگس
مُصروف گیہ بندرس ساتی بیی

گمرِ مُلکِ آدم چهہ انسان کہنے
خوش روزنز لے ژہ غم ما تمام
کرے حال چون تس نشے آشکار
دنی بو هدایت بیی دا ژہ بوز
دپی ماس شاهزادہ مَنگ گیا گزہی
نعمژہ بوہے شمار دِ می
بادِ تہا دِ جهوی انت اندر پڈ زوال
پری سے تجھے تو جدائی کرے
کس طرح آؤگے پھر تم یہاں
بیی تس دوبارہ جدائی کری
منگزس بیی رز نہ گز جهی نر جان
رز نہ گز بکار پیی درکار زار
کرن وُردہ سیت کنہ فل لنہٰ تمام
گزہیت بیٹھ دوبارہ آرامگہس
دِیتزس نامت موجانہ پانس نشے

پری مینڈوس باغوس نفخ نام و دینت
یہ زینت بو محمود د نیون بیت بیت
مہ بیت سیلو دن پہ لمنت تس عرض نہ
راو دن تس پری مینڈ سٹھا گم چپوچ
کری کیا چپوی ما مرفی نیز زقیابی
تس فرحت ماسے کرہم زہ پلاس
چی گرہ گرشہ ما بہ منت میری
انہ من بہ زینت انا اپری

گندونت او دن نن باغوس بہ یو کلای
دین شاہزادہ اوس سٹھا او دس طلسمک بلای
شاہزادہ اوس بیرچی بیت اندر
شاہزادہ اتہ جل فلا بیس اندر
بہ زینت بہ محمود گو جل رکان
فلابیس بیچو دروازہ انو انہ پیچھان

اگر حیلہ کو رہی کرکھ بے شمار
ډیُس کو رہ موچی زہ وعدہ کرم
شاہزادہ ہا دی مگر وعدہ کر
پُس ماجہ شاہزادہ ہاؤن زہ مے
حضرتے سُلیمانہ سُند ہم قسم
بہ بوزنہ ډیُس کو رہ دان ہا وہ نی
ہنگلہ منزہ کنہ فل کڈکن زہ و زود
کڈن خط نام شاہزادہ سُندہ ی
رڈس خط شاہزادہ سند ملجہ تمام
شاہزادہ سُند حال معلوم گوس
کہا شاہزادے کو اے بے رحم
انا اپریہ زی چہک عاشق گمنت
ډنس شاہ محمودن فبرنہ جواب
انا اپریہ ہندوی عاشق مے چہوس
چہک ماس مے بوزنہ میولوی رسول

ہی کرمہ ژہ حال گرا آنکار
پڑسی بو دنی شاہزادہ مہ چہوم
ژہ ما مارہ ہن سُنولوی وعدہ کر
مارن نہ ہرگز ژہ ہاون سو مے
اگر ہا وہ ہن مے کرسنہ ستم
کر تھ لجہ بر سٹھ کنے نہادہ نی
گرن سحرہ زدر گو سو محمود بود
کڈتھ زود پلہ ٹن سو ماجے کنوی
پُرن مُزرنھ سرتاپا جل تمام
زہرے ہلال جگرہ سی نام ہوس
کیا تونے مجھکو ظلم و ستم
عشقہ زالسں منز چہک بنذ زی گمنت
عشقس مہ کر منت سٹھا چہم عذاب
توی عشقہ زالس گرفتار چہوس
سبیت بنہ تس ہیچ بہ لش مے زہ حال

مہ بیرنت فلابیس ہر سو نیزہ
جیچن نہ ستم نام ستیشپ
بیس ہو سیہ سٹھا بیو
شاہزادہ او بہ ماہ دن ستریرن
بیرداہ زہ ستر سند حصہ
جہز وہ کو کیا جل سرن

لا الہ الا اللہ سوی فہریو کرہن
دزران کنت فلابیس ساوہ پیرن بامر لشا امیس اباد سٹھاکا عشقکمے بیار
دپیک ی خدا فہم بر چہتی کہنہا
اندر شاہزادہ نا سالا بیرما بیرن ستوی سوادبس ستبھ پیچا
وسیرن ستم عیوہ ستین اس سرن کرن عاشقن دل افرا
ودیدن چپہ چمن ابس

کرن سو لسو سبیل باغس اندر
ووت فیرت منز باگ سو بام
تہرس پیٹے جہن بانت تت کنار
دلس گوس شنک آسہ معشوق میون
برزو دی کہنت والن دل جہمنہ وا
امی خیالہ گونت نہرے کن نشاب
کنیزن گزن کہت سٹھا زلنہ آد
نازنین بدن گوس ضعیفہ سٹھاہ

وپچہن نہ کنے کا نہنہ تم ننت اندر
سٹھا نہر وچہن دین نہر اکہنہ نام
کرن دین وچہت لشکر پر وگار
تہی دین بشنک پہو جانانہ میون
وچہن معشوق نیرہ ہم آمنہ ناو
کہتن ننن ننت کہنتہ ر و بیشتر تاب
تہس ہتوان جوئے دینت بن سبو آو
وون فرانہ معشوقہ سدے سٹھاہ

غزل خواندن شاہ محمود برفراق انارپری و برخواری خود

تہرہ پٹھہ برہ گوس گل جہو تی حالی
گزہت سور ووتوس پور ٹرکالی
پہم نازنین نہ گومت بریان
زار بوز للہ متہ کرنم خالی
عشقن بہ کرمت جہس دیوانہ

وچھ حال زار میون لالی سے
وچھ حال زار میون لالی سے
پہسی نا ولایان نہاونم کوشن
وچھ حال زار میون لالی سے
ہا دلوزانہ ظلم آمہ نامہ

صمد خان نہ کرمت دیوانہ یاران
گلگہ ازان ہو تس روی
فریاد بوزس ونان پہوی حالی
وچھ حال زار میون لالی سے

زطبت دین بغلس اندر جل لیٹیون
تهره بیٹهنه دین ہت مثل واد
دلیس ماسنه نامت خبرا زه ون
محمودن بہ بوزت هوش سودین
دلیس ماسه یکه ون گژهاس گره
پہ دنت سو محمود انس سینت سینت
دین شاهزادس گژهک ون گره
بزودی جواب ون ژه ای گلعذار
انعامه دمی بوژے بے شمار
دلیس شاهزادن گژهنی مه مال
کرم وعده چهم چیز تاره بکار
کرس ماسه وعده دمی ژتم تره چیز
یه بوزت دلس شاهزادن جواب
دلیس ماسه افسوس سٹھا کرپوٹھ پیوم
زنانن یه چھس وسنا دلیس ژه پهی

دلشاد سٹھا گو سو حمد اپرون
دین باغه نمنره نام نبر جل سودراو
اثار اتھنوزے منے مادتن
ژهنن بیه بغلس جل جل سودین
انعامه نبار چانه باہت کره
باغس اندر ژ ای گره نام دیت
منگم کیا گژهی تی نبار جل کره
اگر مال نه دولت منگکھ چهم نبار
جواب ون بزودی ژتمه لقرار
گژهمنی مه دولت نه چهمنه خیال
ژتمی چیز چهم گنج مے بیشمار
عجائب چهنو منگ دمی تم تره چیز
دژهه پرنگ سے رزنه گژم شتاب
گرمت مه وعده چهمی قاس گوم
منگن یم تره چیز ہچه لوڈ کھنی

گمکان نام گرک گو عیساس سرتند بی کسنبوی
سنبار آکھ رنین صاف ہیپ بیس بنی پیپنۃ
وُنیکھ دِن سین نارہ سی آرکا آکھدن ورِان
رن نزچیہ بہ چیِرِ اِنتن پتیہ بنۃ سی پچی آرکلین
ماسہ پۃ چیپ یمن بانۃ سنۃ نیلی سنی
سہونت نزرکل نمس پتیہ نیبہ ژ شاہزادن بیہ
وُنریس نیبہ نیبہ بسم اللہ ژ بیہ
وُنِن نس ابتیک سرکھنیک آغاز بیہ

محمودِن نام ماسہ رخصت ہتھوِن	ہِنت رخصت نس گرہ سکھرِن ہنوِن
ماسہ نزِرہ بنہ کُن نہ تامنت وُنِن	دِم رخصت چھم گرہ دِل مےگوہِون
ڈلیس نمہ رخصت بہ آخِر دِمی	دُژہہ پرنگ گڈِن بو چلاوِنت دِمی
دُژہہ پرنگس محمودہ کھنتو ژِہ جل	چلاوُن ژِہ ہادی اکِ پانہ ژہل
کھیِلُن سو شاہزانہ تنت پیٹ بزوُد	کھٹر پانہ تے نام تنت پیٹ بزوُد
رِفرِن ژہل تنت شاہزادس وُنِن	یمکو ژہل نیتھی پاٹھی تھوی فرِلن
سوارسین دِلوی نِم تنت نیتھوی	دُژہہ پرنگ وُڈِنت گو ہوائی نیتھوی
وُڈِنت گی ہوائی سٹھاہ تیز تر	منزل بہ منزل کرو کھطے سفر
ماسہ نزرہ بنہ شاہزادس وُنِن	لِجھم زنچھ نیتھری چھہ نہنرِ وُسُن
دستِ بُن گیِنزہاتیے اس کھمِہ	گڈِہ تھک ہیے ناگہ ژرلِشا چھوِ
یہ وِنت شاہزادس مکلے نیتھوی	دُژہہ پرنگ نیتھرزِہ دِوِلن نیتھوی
اتھہ جاپہ چیشما وس رِتِ سٹھاہ	گرِہنت ننت لِشے چھین نیشاسٹھاہ
دِپُن تزِلِش چھت شاہزادس کنوی	رِغذا کرتیار زِنچھ دِولم الوی
یہ بوزِت شاہزادن وِزناکرِن	ژِچھن دِوِن رِکنوی اوٹ پیدا کرِن
کرُن سحرہ زورِنار نہ پیدا کرن	کرِنت نار نیار اوٹ تامنت منڈِن

گرے ورن ژ براران سٹھاہ
رخصت ون ژ شاہزادن اڑہ
یہ بوزت محمودن رخصت دِوِنس
سنہ نزرہ نام واپس رخصت فرِنس
رخصت دِنُن شاہزادس نیتھوی
گرِہ کُن روانہ سین سہ نیتھوی
دُژہہ پرنگس محمودہ کھنتہ تزِ تر
وُڈِنت گو ہوائی وِنت پیتو دِژ
کڈان اوس امرت بی پچامہ
سٹھا تیز کھنت گوگی پچامہ
بُرکس نیتی وُرت نام کرِنس سلام
چیرِ نیتی بِن وُ حال نیوُن تمام
سیکانی بڑیس کن تامنت دِیون
مراد پانہ ستی امہ حاصل سپُون

ڈلن تس مبارک مبارک کرون
زنده سیت دوباره جاه بند کرون

دپن شاهزادس کنوی ای جوان
به وننه چهی ژه بوز هو تس سان

دپیم وننه به چهه بوا باری گژهه
گژهت ژه پنن گره بو جل گژه

به ونت شاهزادس رخصت تون
پننه وننه نامت روانه سپون

محمود ننه دراو نامت بوڈس نشے
پکت چند قدم فیر واپس ییے

کرن نظر بوڈس کنوی تم نبهوی
دچهن بوڈه نے غائب گومت نبهوی

شاهزادس لس بڈه راهبر بنیاد
حضر نے خضر لس بڈس اوس ناو

ژهه برنگس محمود ییے کهنت برود
ڈلنه ژهه برنگ گوهرائی برود

وونت پننس شهرس اندر سو نبهوی
خلائق پیهن آب سالن نبهوی

برژهن اکس شخص کن تم نشاب
یه وننه خلق کیازه سارن چهه آب

ونس نوره شخص فیرت جواب
دنی حال بوا ای عالیجناب

شاهس نیے اوس کونس هو پسر
کهیونس سو شهمارن ناگس اندر

ماد شاه محمود اوس نمس
غالب سو شهمار سپدس نمس

شاهس چهه نمت فاتح کرون
لوکن نوی آب سارن دپون

ینه کهیوس پسر شاهمارن ژه بوز
ننه پهه ازنام گیس چهال روز

بہ پوزِنٹ سہ واٗنج ڈکان آیہِ یام
ہِی وانج تس وانہ جے اَس ناو
بےہوش ووچھن شاہزادہ گمُت
خیال گوس دِلس نمز چھینہ بہ مُوت
زونُن اِمی آسہِ انمژ پری
اسُندہِ بدلہ کرس واو بو
پریہ گن یہ سوبخت بندی ونون
پھونہ واو پوزِ بےہوشس کران
بہ بوزنہ دِلس پریہ فیرِن جواب
اگر مے ونکھ زود پورک رواج
دپُس وانہ جے بوردن بودنی
پوشاک ہِیُن کڈ ژہ نالہ تمام
پوشاک چون لاگہ پو ول ولی
گرو وڈنوی روہ شاہزادہ سہی
انارا پری گیہ بوزِتھ بہ شاد

کُتھس نمزازِنتُ ووچھن پریانہ تام
پری شاہزادس کران ووچھن واو
دُچھن مردہ زن پریہ پرِ بیٹھکن نمن
زندہ پھوسٹھا بیہوش پھوگمت
مارن بہ ناممٹ آمس یہ پری
زِنھ ہوشہِ خاوندِ ناوِن بہ بو
پھونہ واو بےہوشس لازم کرون
اگر مے پزِ زیک بودنی کیا چھو جان
پورک واج مے ژہ ونیم شتاب
زِنھی کنہ کرہ شاہزادس علاج
رواج بورہ کوی بوژہ سورسی دنی
بونے کڈہ پوشاک ہِیُن نالہ تام
ژونے لاگ پوشاک ہیون دلولی
زِنمی سیت یہ ہوشہ بالکل سہی
زونُن نہ چھم ماپہ مگرگ فساد

کران روہ دِلس وانہ جے گیبال
کران روہ دِتن پرہ نامنہ کاہ
دِلھ دکہ بہرئے سٹھاہ نیز نر
انا اُیٹھی پیہ کریرِس اندر
زوٗنن دِلس منز دشمن مہ مور
گیہ نام محمود بس نش جل لکان
آو ہوشس اندر شو شہزادہ بام
دِلس گوس خیال چھم انا ریری
خوٗنش گو سٹھا گومہ حاصل مُراد
نکاحی کرن ہی وانج بزوٗد
ایک روز ہوا گیا حال سن تمام
الحکھ نزلش غلامس ونکھ نیز نر
بہ بوزنہ غلام گوٗ لکان نیز نر
کریرِس نشے آو بزوٗدی غلام
وُچھن پوش خوبصورت کریرِس اندر

بمِس پرِہ دمہ ہا دکا اکھہ چال
کرن عاشقس نش جُدا سہ سٹھاہ
انارا دِزان داریتھ کریرِس اندر
ہی پوش سپن تس نبرہ دنا زہ منز
مرہ کیہ پرہ سی منز کھسبا اورہ بور
چھس کھشہ للوان نہ دادا کران
سنبولن دما وُچھن ہی وانج نام
گژھن چھم پرستانہ انتشر پری
نبہ تھسنہ چھم ما بہ مکرگ فساد
کرن شادیا مانہ سوز و سرود
محمود کے بھائی تھے باغ بن تمام
نزلش اکن زہ کریرِچ گر نمنت نیز نر
محمود بس نشے زاو کریرس اندر
کرن نظر کریرس اندر وارہ تام
وُچھنہ پوش ولن بکانن اندر

غلامس کرکھ کریکھای بے ادب
کرت کیا زہ غلامن زنکھ نورہ فیرت جواب
زبری مہ گوای عالی جناب
سبب بوزنو کیا چھو یوزو ہوش
وُچھکھ کریرس منز خوبصورت پوش
دُچھنت پوشہ بکہ دوٗلم کریرس اندر
لوم اب بکس پوش ہینہ نیز نر

للوان تمام آی نظم باشراد
گوس زبرن نا منز دان اوبریزلش چارد
بکس پیہ چھونہ ہرگز بوکالن ہرکان
گوس بکہ کرِ سینہ چھس للان نورہ سان
منی بکہ کھائی ہینہ آب نام
بکس منز کران آب مہینت پوشہ بام

نیزا اُنکہ تھکن منہ ہینت اب بام
سپن بکہ بار بکہ کورہ ازان زنام
نیز نر ہو ورہ سان
شمس کھٹی پینہ کھسان
سبحان ورہ بہ نیز ورہ نام
[illegible]

بہ بوزنہ ییہ زوٗدہ نام سپن تمام
لنہ تک تھس کسبس پنکہ سپن تمع وان بیان
سر کہنہ بہ زمین سنک بس عاشبت سپن
[illegible]
تھسکہ پنکہ ناوہ مہ بورنت ساو
قتلبہ نہ شاہ محمود سنز
[illegible]

شہزادہ ییتھ زلیش مو کلیاہی نیتھوی
اکھ اکھ نیتھی مشک پوشس ہوان
شیلو فی ہزادو مشک ہنہ گلس
انبیر شاہ محمودہ سی کن دیوکھ
یہ بوزتہ محمودن ہی پوش ژٹون
محمودن مشک پوشہ سی ہنہ نیتھوی
ییں پننہ جایہ بیٹھ پوشس اندر
محمود وچھتھ گل دلشاد گو
تھودن سو ہی پوش صندوقس اندر
نتہ پوشس ہر روز مشک اوس ہوان
وچھتھ پوش دلس وانہ جے گو خیال
صندوقس لیشے گبہ ہی پوش کڈون
دویم دوہ ییش دارہ کن پر کڈون
منز باگ تھرن دین نہراکے وچھن

مشک ہنہ لگ ہی پوشس نیتھوی
اکھ اکھ پترہ پوشس چھو تا منتہ ہران
شہ پترہ ہر یاہی تھند سینہ نرمہ گلس
زنے ہس مشک کیاہ وچھائی زہ چھو کھ
رٹتھ پوش نزودی مشک نتہ ہتین
ونہتہ آئ شہ پترہ ہر کنہ نیتھوی
ہی پوش سیئن بیشمار تازہ تر
لاران صندوقس لیشے زود گو
ہوان نتہ مشک اوس شام وسحر
مشک ہنہ نتہ پوشس خوش اوس کرہان
دشمن یہ پوش چھم بہ گاکن یہ حال
پتمہ دارہ کن زود پترہ نیتھ ژلیون
دین باغ سٹھا بیدہ گو منتہ وچھون
سٹھا بیشمار نتہ درازی وچھن

ہی واتجہ زہن زورہ زاین سوسور
بوزون انارک قصہ گوش نہاد
انار گر بڑا تھا گھاس ہیں جہاں
کراجا ابار آبہ ہنت بانہ تام
ہمنت گاسس نمزدین نامنت چھون
تس کراجہ اوس منگنہ لڑکا گرے
زٹ ایس دوہی کرتج منگنس لوان
زون کراجہ ازمے انارا بنیاد
کنن بانہ وتھر گرہ نام فکرہ سان
دپن کراجہ کن ممج دم زٹہ پین
بنیومنت چھوا زمے انار سوی ومی
بنده نمزه نامنے انار ول گڈون
گنٹھس منز گو دین ہت منگنہ زود
زٹن دین منگنن نہ مکلو وام
منگنن انارا پری وچھہ نیتھوی

دپن شاہزادس مہ ژل دود پور
کنت اوس ہمت دین نی یاد پاو
وہ جگہ تھی راستہ عام کی وہاں
کنن آسس ہم بانہ شہرس تمام
نلنت نیون جل جل چندس منز زیون
دپن تس نمن دین سو شاد باکرے
کہنت زٹ سو اوس شاد بسیار گران
منگنس نمن لوبت نفع ازمہ آو
آس منگنہ برونٹھکن زودی دوان
دلیس کراجہ پنزو منتھ زٹ انن
زجہ من یگاہ پنزہ مل ہنند می
کرن منگنہ راضی انارس دنون
ہنن نزاکہ سینی زٹن دین زود
دبنہ نمزہ انارا پمی درانہ نام
رچن کر یکہ جل جل نیز ژل نیتھوی

دوان پیچوس نوی بو گوس بقرار د
گرزس بو نمس ڈاگرے بیشمار
نمہ نمزہ درابہ وڈالینا اگھر تام
زٹ دین نوی موکلاس بام
دوان پھس مہ گو دینہ ستی عذاب
منگنن دتس نورہ فرزند جواب
تچھہ کیازہ کیچھ کیازہ نا فہم
دپس کراجہ پنزو وان کیازہ نہمک

کراجے پہ یوزتھ کرالس دنون
تلا دادہ کن گرہ زہ ڈالس ونھون
پزی چھاوناں منگنہ پھٹن گزمت
نہ دپھن کرالہ زہ اندر اُٹھ
کرالن دتس نورہ فرہت جواب
ہرینہ ہم گو بہ زی گرزہ شاد

نچھ شتھ لیہ کرنچ دل ودریت
کہری پتر اندر زابہ دل ودریتھ
نیتھوی ونیب لٹ منگنس دم وانہ س
انار پیٹھی دیبیس نالہ منس
کراجہ گو خیال کرس نیاد کیا بہ

لہ در کیازہ انارس منس
بیوہ تس پین انہ دو منسہ بعد
نیچھ غش گریہ وند منس زبر
نصف زود و دوانہ منس بیکار
نصف لوزدورد انار یکی کراجہ مبر
تمہ ستر منز کیا کیا بہ
وین کیا ستن بہ تھنس ابس کیا نباد
نالہ منہ رنہ

گرٕہت بیٹھ ٹٔر مندہ کوٚنس اندر
ٹامت گو خیال کرالس ون کیا کرہ
لگ کیا زِہ کراجے بوٚنت زیرکال
کھٔر کٔھژ گو کرال دارِ سے رٔکنی
کٔس پھہک ژٔہ اندر ہیٚت وٚتہ مے
اگر چھہک ژٔہ اِنسان تٔی جل دٔم
انارا پری نے کمار کو کہا
چھس کرالہ اِنسان غمگیر مٔہ روز
یہ لوٚزِت غم ژٔر وو کرالٔن ٹمام
لگھس مٔنز اژن ٹامت کو پھہن
انارا پری نٔس ہنٔجے آیہ ٹام
کرال گو ژٔنجن کرِنج نٔہند ۂز ۂز
خدایِن اَسے کورِہ ۂن ٹٔو رجان
منگٔنس اَسے حال ۂیٚھ ۂنیا و
ۂنی ژٔہی نہ ڈاگٔن ۂنے کیا یہ حال

خدالس ووٚن چارہ میوٚنی ژٔہ کر
کھٔنز آسہ کرٔنج ڈاگٔنے کیا کرہ
گرٕہت وٚچھہ بوٚ دارِہ کِن پانہ حال
کرٕن آلو اہ زٔو رہ دا یے رٔکنی
جِن ہیوٚ چھکھا زٔو و ٹٔنم ژٔہ مے
کراجے سیٚن کیا آگاہ کرٕوم
جِن دیو ۂیبن ہول ٹٔم ۂیبن گیا
اندر اژٔہ ہتہ دروازٕہ کِن پٔرژٔہ پوٚز
پکان آو دروازٕہ کِن ژاو ٹام
سیٚن خوٚش سٔتھا کورِہ ۂن بام ۂن
بٔزوٚ دی کرٕن باادب ٹٔس سلام
دِیٚن ٹٔس ۂنے کورِہ ۂن غم مٔہ ہر
شکر چھٔس بسوئے خدا لو کران
ٹٔہند دٔھ ژٔہ خوٚش ہ وز غم وارِہ ژاد
مہربان چھہو گوٚمت اَسے ذوالجلال

٣٠

رنجھ کھنڀرہ آرام کرز دبھت
کرالہ سندز ہ بیٹر درای ھن بابہ پام
ھسا آکھ یار آد نامرث ٹکے
انارا پر یہ بلہ دانہ ویھو ھس کھان
دنن چوب ھنس سٹھاہ زور سان
نبردار خبر ھنٹ گی شاھس نئشے
دنکھ نورہ شاھن فیرت جواب
دلت یور انتون سوفلسے دیون
بہ بوزرث خبردار گے تیز تر
رٹیت نیکہ شاھس نئشے زود زود
دو لوی نیکہ فاسہ کھا لکھ ننجھوسی
منگتس ھن موج آپہ ٹکان
ننجھے دنن ٹپ کڈان بیشمار
ددان نہ روان عرض شاھس کران
بہ بوزرث الصاف شاھس سیون

ھس ننجھنہ یارومہ نہا دو ونت
ھکھون بھونے کڈ دانہ نام
ویھن دانہ دھرتھ سولگوٹ کھنے
تھنھن ھرث سہ دورے لیس چل چلاکا
مارھہ زھنن زاہہ اندر دوان
ھمت جھو متا کرالہ سندے نئشے
ھس ہم جھو مرث پہ ٹیوان کو شلب
سزا جھوں کھمت سو مارہ کرون
انارانہ منگنہ ڈٹک تیز تر
شاھن دلوکھ فاسہ دینو کھزود
لوکھ آئی ویھونے تماشا ننجھوی
شاھس جھہ بیجدسہ زاری کران
شاھس کرن بیشمار زارہ زار
پنجو مے اگر یارہ ھن جہم مرون
نبردار نی حکم نامرث کرون

بیا بیوفا دلبره ستمگره بیپروا ... بو
ستمگره آماره بو
ما ره سیون پته هس ... آماره
ما یه ته هیس چاپی بی ... ایران سیون ... یاره
نغمه بی یاری معشوق بیوفا
بیوفا یاری آماره بو
گجسو چاپی بیوفا یار مییانی
مییانه معشوق بیوفا مییانوی
مییانه عاشق ته هیک مییانوی
بیاری عاشق دردمون عشقه یاره
یار بران دردمون ... بو
پیچی بران چاپی آماره بو

اخبر شاہ محمود سی کن دلون	به غیرت شاهزاده چهوی ان کرون
به دای ماره ناولن ژه مثلے هوا	شوتش کر مهنه ماز امندوی جهم شوا
به بوزت سو شاهزاده عاجز سیون	بته نتهه حکم ماره وانلن کرون
دینکه. نرودی نبنتون به دای	خلوت جابه مارن گزهم نتهه بنای
گزهس مارته شوتش کرهنه ماز جل کرون	مه نشن گرشه رمالے گندت فی الون
موکلبای به بوزته ماره وانل نهوی	نیک دای زدو خلوت جابه نهوی
انار اپری تامت مارن هترکه	عاجزی تمے تو ره فبرته کرکه
دینک گدان بره ها بونماز	مارته اده کڈ تو مه شوتش کرمنه ماز
ماره وانلو بوزت به نهور کر	انار اپر به نامت وضو زودکر
نفلاه پرن سوی رب الجلیل	کرن التجا سو به رب الجلیل
نفل پرته مکلے دین ای خدا	ظالمن نلشے مے ژه کرنم جدا
کرچاره میون جهس به گنیمز ذلیل	لاشک ژه ژهک میون نصیر وکفیل

غزل خواندن انار اپری بر فراق شاه محمود بر بیقراری خود

ولاتا ژته یاره خوتس گفتارو	گجسو چاپے آماره بو

عشقه چاپی کرنم بریان
پته هس ناله دیوان هنا دنم گوتنی
گجسو چاپے آماره بو
گجسو رودیه ناز بوزنم زارو
رودکه ژوروسے کیاره شاهزادو بو
گرفته آباد وبنه چاپے
دیداره چاپے ژولم آزادو
گجسو چاپے آماره بو
الجوم فراق دردل ماجانانو
گلیس دیوانه دیبار ماو
سر راه پیته هس بیمارو
گجسو چاپے آماره بو
الجوم بران نالان کرکنه تشنه
بستنه پیته هس عشقه زالس منز

کیہو دُن سوٗنے ماز پانس لُٹ
کرت دور محمود ریژان وانہ بجہ
یکہ وتہ کیہو رنجمہ سوردی ازتم
ولازتہ شاہزادہ ماز آکھتم
دین شاہ محمودس کُن تھوی
تنت کرمنہ ماز تنوش سے ملکہ تھوی
ژومن نارس اندر تن جل کروان
ہی وانہ گیر خوش تس ٹھا اصل کرن

دو د سوردی ہی وا جحہ نامرت بیباد
محمودس دین ازظلم آمہ ناو
بوز قصہ بیوٗ کھوٗ دن دماکھ بنیاد
وانجہ تکار ک ستھا بیتل آد
دین شاہ محمودس ای گلعذار
نژدی جنگل گژھ تہ دانتم نکار

گوہم ژہنہ چھوم دِل بنقرارو صمد خالس تہ دردِ لعل آمُت تمنا چھوم روی ہاو نامدارو	گجسو چانے آمارہ بو ژامُت چھو عشقہ بازارن منز گجسو چانے آمارہ بو

باقی قصّہ

انارا ہُرکھ نامرت مارن بٹیے
ڈینکھ سیاسر بہ چھس نژاوتوم
مبابہ بدلہ ہونا ژٹت مارتون
ژبنو شاہزادس سوی کرمنہ ماز
دِہ بوزِنت کرمارہ وانلو نجیال
دابہ ہُند سوال کرو کھ تُشظوژُد
مکلے انارا ہیٚن نوش ستھاہ
دُڑوکو نزرے کرستھاہ تیز نر
مارہ وانلو ہوناہ نامرت ژوکھ
ژملے نشوش کرمنہ ماز جل گنڈتہ کھ
شاہزادن کرہ بنش ہی وانہ جے

عاجزی نمے فیبر ہتھ کرنکھ بٹیے
لفا کیاہ پیوٗمے منا مار توم
کرہنہ ماز کڈِنت ژورہ ہون
بچو اس بفضلے خدا کارساز
پنزوی چھو بس دابہ ہند بہ سوال
انارا پری نزاوکھ نامرت نرود
وِرد کرُن کونز گبس نژستھاہ
گبہ مثل دادِ برسنالنس اندر
مُورُکھ سُوشوش کرمنہ ماژنس لدکھ
نیوکھ شاہ محمودس بیشن نس کُنکھ
ڈینس کہنی جل دوا چھوی بہ زے

ژس جنگلن انج انیکار
ژمنت سرنژ سیرہ نیکار
ژس جنگلس شح پنیا پراژہ بیداو
بہ بوزانت بوری نیزنت مرستداو
تنھ ژس جنگل نامرت سوبیتہ
ژس جنگلن نمنت میبہ ہے
تنکہ ادہ تھین نہ نہین منز
سانزنب جنگل ہیں انجن دہ کیا
سی جنگل ہیں پہ اسکلدان انج چھیہ
سیب انتہ جنگلس بہ انیس سعد سعق
نرجنس سیس ملحن بہ انیس انیس کلہرین
بہ با لعب نساو دوس ادس نمین انین
نساو دادس ایران داننی بنیاد
صدہ بدلہ بدلہ بدلہ ناداون بیمین

صلاح اوس اَجی ڈوہیہ گومنت نمن
نصف رانت موکلے آدا گڑ ہنت
بدہ بربار صدہ بربار سی کُن ڈِنُن
کرُن لازم ازا اسہ جہو سوز دنیز دو
اگر نہ ڈنکہہ جہوی تنازع بیے
بہلن ڈرہین ہٹ جہوی تنازع بیے
صدہ بربار یہ بوزنت ڈیس گوش نہاو
شہزادیس اکس شاہ محمود جہوناو
انارا پریہ عاشق سین سوی سٹھاہ
پریشانس اندر ہوائی سو گو
انارا پری ہلنت گرہ نڈ داو
بیہوش سین کٹھس نہر سو گوے
ہوشس اندر آو سو محمود تیہوی
خبر جہس مہ جہیم یہ انارا پری
انارا ٹیہوی گبہ کہ پریس اندر

اجی ڈوہیہ اوس شاڈ باناہ نمن
ڈِربارن نہ موکلبا و آرام کرنت
صلاح اسہ تیز کال بربارہ سین
صدہ بربارہ ڈننم دلبلاہ نزدو
دوبارہ اسہ ڈون جدائی گڑ ہے
اگر نہ دلبلاہ ڈنکہ رنز زہ مے
دلبلاہ ڈنی بو عجب غم زہ نزاو
ڈنی کیبا سفر انتس کونت آو
ڈیس نال عشقن کرن بند سٹھاہ
زبین انارا پری خوش سو گو
سین خوش مہ مقصود حاصل نہاو
انار ٹہنن کریس ہیج انہ جے
نکاحی کرن ہی ڈانج تنہوی
سہ جہیہ پری جہس ہی وانہ جے
ہی پوش سین تس تکمیل بنت اندر

٣٣

زمین ناریس اندر برزٔنھ جل گژھان
ہی وانھ گژھ گیہ تتی سِٹھا جل تن
بنس کھنی جل ترو اہمی آیہ تتے
محمودن کر پتی ہی وانہ
تنہ ونوکھ شاہ محمودس پیش تس کِہ
زمانے شوش کرہنہ ماز جل گژھ دوہ

دپن شاہ محمودہ سی کن ونتھوی
ولا تنۍ ست شاہزادہ مارُ کھنم
برزٔنھ کرہنہ ماز نو ونتھوی
کیتھ زور محمودن وانہ
شوش کرہنہ ماز پیون
بوزان شاہ محمود اوس یہ دلیل
پتن حال بوزنت سِٹھاہ گو ذلیل

دپنکھ گژھن پرہ ہا بو نماز — مارنھ ادہ کڑتو مہ شوش کرہنہ ماز

مارہ وانلو بوزنھ یہ ہا نہمور کر — انارا پہرتہ نامنت وضو ذِ دکر

انفلاہ پُرن سو یہ ربُّ الجلیل — کُرن التجا سو یہ ربُّ الجلیل

نفل پرزنھ مکلے دپُن ای خُدا — ظالمن نِشنے ذہ کرتم جُدا

کرہ چارہ بیون تہس یہ گیتر ذلیل — لاشک ذہ تہک بیون نصیر وکفیل

انارا ہنز کھ نامنت مارن بیے — عاجزی نمے فیرنھ کرنکھ بیئے

دپنکھ سیاسر یہ تہس ترہ لوم — لفا کیا بوے متا مارنوم

میانہ بدلہ ہو نارٹت مارنون — کرہنہ ماز کڈنھ ذرہ ہون تہاوون

نہنو شاہزادس سُوی کرہنہ ماز — بچو اس بفضلے خدا کارساز

دپہ بوزنت کرُ مارہ وانلو خیال — پری پہو تمیس دابہ ہند یہ سوال

دابہ ہند سوال کرو کھ منطور زوٗد — انارا پری ترا وکھ نامنت برود

مکلے انارا سپن خوش سِٹھاہ — دِرو کرُن کو نرگیس ذِ سِٹھاہ

دُڑو کو نرسے کر سِٹھاہ تیز تر — گیہ مشل دادِ پرستانس اندر

پرستان انہ تہس انارا پری — لکاچی تمس از تہ ہی وٹنہ چی

مارہ وانلو نامنت ہو نا زلوکھ — موکھ تہ شوش کرہنہ مارس کڈنھ

[illegible]

بدہ بربار صدہ بربار سی کن ون

صدہ بربار نبنس خیال جہم ولس

بدہ بربار ونیس جیلہ مہ کر

مہ زہ محمود ہس ون کیاہ بنے

صدہ بربار ونیس لگسنہ آتہے

یس حال ونن مے ونن تیہہ تعلش

گرہن گژھنہ محمو تنت ناگس نشے

کہنت گژھہ گژہ سینتہ نہاون جاہ

کرن گژھنہ کہنت جاہ تنی شو قرار

کرہ نہ سران وسن پریہ ناگس اندر

جہس منز نہن گژھنہ ہنت لعلشاہ

کرت سران بلے پریہ ساری کہن

کرن ورو پریہ تمام بیشمار

سرف گنہ ونلرہ بمبر سید اگژہن

بنل گژھہ زمینس وتھے نہر نہرہ

دلیل ون آسے ننک انز بہ سون

کنان بن جہو بنی جہس شکس

دلیل ون بزودی زہ مے سربسر

انارا پری ماہ بیس ون آتہے

اتن جہس انارا مشکل بیے

دنہ کس سو حال شاہ محمود بن لش

دزن ژرٹ تنت بنہ ماسہ نرے

ہشس اندر گژھہ روزن سٹھاہ

بن پریہ تنت ناگس ہیٹ بیشمار

محمود گژھک پوشاک نوی سربسر

دٹن گژھہ بربر سوسو روی لشباکھ

بٹھہ پٹھہ پوشاک نومت وتہن

گژھہ شبن ڈوٹھہ رود دٹا آنکار

کرن شور تمی اورہ پور نغم نژن

کہنژن گژھنہ محمود ون کیاہ کرہ

۳۵

ا نه ګټ پټن روز محمود ننیاو
ټل ګزمیس پټن زیروتم
کی پیږه رت ګنسه نزے بلم
پټن ډوڅه او روډ ګوا ګنکار
ګروک ورد ره ٻن نفره کوی بیشمار
اوږ زغ فره کوی بے شمار ګروک
نهوی پر پوښاک نیومن نهک

نس پر یه محمود کړن تحفه ګټه ده | ا ده لګه انارا پری تس ا نهے
محمود ئې لو زنامت ساری دلیل | پټن حال لوږنت سټها ګو دلیل
صبح فل ګاش نے نام دا ره آوو | ګرس زور عشقفن ګنډلنس جلا
ګړه کړن بزوری لاران سو آو | وډن ګره بام کمرس اندر سوزاو
رزے کړن حکم کړن نامت نیږود | ګنډڑن هی واتج سټهانږ زووی
ګرس کړن حکم کړن یا رښته زمنون | آمے کرمه آزار ژه ګالښه زمنون
فرس ګنډ رزے زوره سان نیزنز | ګزن جان کډ انسو نهرت نیزنز

داستان دیگر

کهست وږمه پرنګس هټ محمود وده | پرسنانګس اندرود باره تسوڅاوه
پرښانه منزه ګوننت ماګس سے تشنے | نیزت زرټ وږین بښه ماسه زرے
ګزه سبت کهنن چاه موکلیا د بام | جاهس اندر یوځه زورے زیام
پریه واژه تان ناګس هټ بښمار | ناګس هټ تموکړ ذرا اک قرار
سران کره نه وږمه ناګس اندر نهوی | محمود آګه پوښاک هر نکه تنهوی
جهس منزست بیوڅه هست نه پوښاک | ګلس هټ رڼن پالښ سو دی پوښاک
کرت سران نکلے تمام پر یه بام | رمنت دهک بڅه بڅه پوښاک تمام

پهرين به بورت ورد بند کرو کهه
نئون ڏوي شاهزادي مجس سونهن ڏيکه

داستان شهزادي

ته پهرين شاهزادي کهنس آئي
پهرين هوائي پنن ڏيکه سرپرستي

به بورتُ سو شاهزاده کو خوش سٺاه
پهس ٿمنر سو شاهزاده روز روز تمام
موکلي پريه پوشاک لاگت نهوي
آيس لبن کرته پريه بر پڪهلڻ تمام
ڇهڻ نه ڏمن کنُ ڇهڻ بن گنوي
لبني اندس نم ڇهڻ ٻڌ پري
پريو ڏلسُ ڇهي به ٻُڌ بد شکل
اُسي ٿنره رٺهنن جوان اڪ پري
ڏيکهه شاهزادن يهي مي گڙ نهم
پرين به بورت ٿسر ڳو سٺاه
قرار گو کهه محمود نن ٻبشمار
محمود بس ڏيکه ما ڏرتي زور ڏوري
بُڇي کرڏر ڏ تام ڏين ٽس سيون
سپنڊه ٿنره ٽمنسُ خرين . بريو نهوي
عذاب ڇهو گمت بي قنوه مالجس

ڏور ليُن پوشاک سو ڏونهي ڙجاه
پريو بيئي لوگ سو پوشاک بام
پکهه ٿمنره ڏر اَوُ شاه محمود نهوي
آيس باربار شعله ٿراوان تمام
ڏنسُ ٽکهه ٻنهم اندُ لبنه هٿ ڏوي
ڏرن تهف ٽمس خوش کرن سي پري
کرکه کبا امس ڇهڪ ڏ ٻنهه کم عقل
بکار سي يهي ٿراوتن ٻُڌ پري
يهي ٻُڌ پري مي ڏلس غرق گيم
کرکه بشمار ڏ ڏونهرڪ سٺاه
کره ني آزار لجس بي شمار
لجس ٻنه زوره انارا . بري
ڏرس تهف محمود ان جنڊس ٿمرنان
انارا بريه ڏلن تان برين گنوي
ڏنُ منه کرتو آزانه ڏمس

سنبيهن ڏماه ڏپن الغلاف ڪرودن
نٿو ڏوي قا عظمت ٽنيه سيني ڏتن ٻين ٻام
فاطمه رقنيه انارا ايهي هيه پريه ا
ڏيه ٻه ٿنره عمر کرکا حاصل ٿيا
ملا قاتات کرده ڪي ٿيو ڇهو ايک تني
سيهن هين ڏين ڪهارڪرو

۳۷

انارا پريه پيس ٽنه سي
ڇهوي مارڙ ٻنهم لا مرت سکني
ڏيس ٽس شاهزادن ٻني گيتي تهاه
پرس جاپه ٻنهه نه منقرز کرياو
انجاب تني پهوم پره ڏفي ڏني
نکاحي ڪي نکاح بي پريه ٿمن ڏني
عشق پرون کو ڏتن مره وسم سٺاه
تس پريه کوتن پهزاه
ڏريهه ٻهمنه ڏهٿ پر جواب
انارا پريه فرزند ڏين ٻين ڪهار
گرتن به پري ٿره ٿن ڪهار
کرڻ ڇهوي انکاح ڏنم شڪين کر ڏن
ادهه ڇهوي ٻه سيني انکاح ڏنڪ کرن
به بورتُ سو محمود شاه اُوُ ڏڏ ڏاره
گره ڏوت نالجان پري مند ڪو آڏو

تُرنٹ سے وزنائے شاہزادہ کرم نم سٹھا بن بے نمن
تالجان ایکہ زو دو نیرہ سنڈ گرہ
بول گہ گیسیار وپتھت ورودہ زال
تالجان پری سے ہے پچھو بچہ حال
شزادؤ بس تحل کرنت بن زمنی
کرن زالس تو گبستہ ویران کرن
شرع ہنت ہو مطبق انار پری
محمود پس اپن ہو زال ئل وبا

ورودہ گس انارپری تہ بیج
دوئی سرانئر ویران کرن
لمنٹز زرہ ونم پچو کیانٹ علاج
زالہ منزہ کڈہ ہک کرتھہ ہو علاج

تالجان پری ہند مول شادگو
انن کو محمود بس حوالہ کرن
تالجان پری ہنت سو محمود زاو
انار پریئے وضو جل کرون
اجابت بمن برنتہ مکلے بنھوی
قاضی انک شاہزادو بزود
بہ بوزنت شاہزادہ لن قاضی انن
انار پریہ ولن قاضہ تی کن تہ نام
طہارت وضو باادب جل کرد
بہ بوزنت طہارت قاضو کرو ک
نکاح کرنک آغاز نمو کر بنھوی
نکاح کرنک جرات انوی نہ نمو
ظہر پریئے بہ حال بوز بام
ہند نکاح امی پربہ جل جل کرون
اوس شاہ محمودہ ندی قرار

وجھنت شاہ محمود سو آباد گو
بیئے سبت نس مال و دولت دُنان
گرہ و دونٹ انار پری لشن سو زاد
تالجان پری سبت نکاح نس کرن
دین شاہ محمودہ سی کن تنھوی
نکاح کرمہ سننی زہ ولن لی دو
بیش نم انار پری لشن کرن
طہارت کرد نو دپاٹھی تمام
بنھنہ بے طہارت نکاح مون پرو
اجابت پرہ نک تلاشا کرو ک
نمامن وضوفٹ بکایک نتھوی
نترمندہ گی نم دیک کیا کرد
انار پریئے نشئے آپہ نام
نکاح کرتھ دواتھرک کرون
کرن ورو کوی زال جل جل تیاہیں

کینژن ہِن فیرِ ملکس اندر
وُچھِن تس بچھے شبرنُ بےشمار
تُلن شیر بنھِرہ پٹارس اندر
آنگن اندرِ زایہ کرالس اکس
سوی کورِ اکیس صحنہ منزی لکان
تُلن شیر نمنُ پٹارس اندر
گرہ وتھرِہنت شیر آرام کرُدن
دُنیس یہ چھک جل زالس زِ پور
موِ کلی شاہزادہ گلعذار
نالجان پریئے رٹ نیر زود
سِہن ہکرِہ زالس فنا گو تمام
حمدا کرِوکھ سو یہ ربُّ الجلیل
کرنکھ شادیانہ شاہی سٹھاہ
دمادگھ بنیاد شاہ افروز مود
نالجان پری ہنزہ مثنوی بنے

اکس جایہ بڈاک وُچھِن مختصر
ژھنان آسن نِشِھ شیرہ سہی بار بار
دُرِنھ گیہ ہوائی سٹھاہ تیز تر
کورِا وُچھن سنہ ورشی نمس
وُچھن شیرِ نمس غرقہ بدلِ وسان
دُرِنھ گیہ ہوائی سٹھاہ تیز تر
کٹِھ دُ نالجان پریئے زون
گرِہنت ٹکرہ بیہ زال جل اورہ پور
موِ کلی انارا رتی دِل قرار
چھکن شیرِ زالس سِہن نابوُد
انارانہ شاہزادہ مکلیائی نام
دِلوکھ یا الٰہی زہ چھک سون کفیل
مُرادِ گوکھ حاصِل سِہن خوش سٹھاہ
نتہ شاہزادہ ہنت گرِہ اندر سُرود
نالجان پری ہنت نماجی موئیے

تاریخ اختتامِ کتاب

٣٩

غزل دیگر

حسن نازن الدس عشق نخچیر پس
گوس دیوانه ره وم فراق
سینه سے وه دیله نخچیر پس
عشقن نازن مه کرمی تور

نه ره زان همه آسمان و زمین	گلنته زان گرهمن ناپه سینتی شبن
پتو لاکن گرهِ فان زره دزانت	غفلت نزاو ژماند راوِ نجات
صراط المستقیم جهوی گنج عالی	سره کرلیکه لعل مولالی
دلو میانه عشقو ره زم نفادار	ژلم ینهو دلس مے سوردی غبار

غزل

دجمز جهس بو چانے ماپهِ	ژماپه موروز دلبرو
سوخته کرنهم پوخته کاره	دل اره ماسے دلو
دیوانه کرلس چانے گرایهِ	ژماپه موروز دلبرو
حوران جهو لوره چانه دل نبلان	یمه سانه رنی نار چون ڈالشان
شوقه چانه هرم دنه نسنه رایه	ژماپه موروز دلبرو
عشقن چانی گنڈانم جلاو	رخسار ماو یارو ماو
ینهنسه محبت میانوی رایه	ژماپه موروز دلبرو
صمد خان عشقه چانه گوپهوش	تهانس گوش گرهِ بیدار
بیدار چون لس نار ژهوه رایه	ژماپه موروز دلبرو

دلبرے نازمیه هم موال تحرر ره
کرم دلسته لس پاره سے نظیر
پیتی پچهنه روزان بیکس بین
دیشته عاشقانه سینی بین
پیتشته گلون لس بیکل بین
پچمنه بیناو نیره ها
پاده پاده پسیو فیره ها
لوله ینونده سا مانه بیره ما
دلعر اسرار پیهو عاشقن هار

۴۰

دلی ناسیون دل نست منظرار
پوزله ناسانهانه ینسدلس سهار
پیره لس پیر سیر تپهوپس
تیپهو پس لس سرو پس
پیر یا پار پار نت ستادیس
کلمه دنمه ستست کاسپهو پس
دلیقت دنمه میه پیهره زنده

سنقی اشتانه نمت کرستہ
پاپهِ ینهِ زنی پاران چهِر
تعور ینبر دایاں سیمبان
سوره کل سلطانہ نمت سکاپل عاقلہ
بیمنا کلو پیر دالیه دعاره
دباب ہے کرمنا ترکتاه دلکی ناپاران
صمد جانانہ ینبر نس مسیو جان جانان
بنگہ ناپرن نس تورن
نخیبان نهاو دبنس ثمرو دبی گلستان